

روز جهانی غذا

سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد (FAO) در ۱۶ اکتبر ۱۹۴۵ براساس گردهمآیی نمایندگان ۴۲ کشور جهان در کبک کانادا تاسیس شد. هدف اساسی سازمان زدودن فقر و گرسنگی و افزایش دسترسی فیزیکی و اقتصادی به غذا برای همه افراد و در همه مکان هاست.

در سالروز تاسیس آن سازمان، مصادف با بیست و چهارم مهر ماه، همه ساله مراسم بزرگداشت روز جهانی غذا برگزار می‌شود و هر ساله شعاری متناسب با وضعیت جهانی غذا انتخاب می‌شود. در این روز سازمان‌های بین‌المللی، با انگیزه برقراری روابط در زمینه کشاورزی و زمینه سازی برای جلوگیری از فقر و گرسنگی و نابودی محیط زیست، تلاش می‌کنند. استفاده از تجربیات، نحوه تغذیه، انتقال فن‌آوری از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه، موجب رونق و پیشرفت در صنعت مواد غذایی می‌شود. هدف از بزرگداشت این روز بالا بردن سطح آگاهی عمومی در خصوص مشکل جهانی غذا و تقویت همبستگی در مبارزه علیه گرسنگی می‌باشد. روز جهانی غذا، تلنگری برای بیداری وجدان‌های به خواب رفته و روز همدردی با گرسنگانی است که از ابتدایی‌ترین حق زندگی، یعنی غذا محرومند.

در این روز سمینارها و کنفرانس‌های مختلف برای رسیدگی به گرسنگان در جهان برپا می‌شود؛ اما هنوز چشمان بی‌رمق گرسنگان این کره خاکی، به دستان برگزار کنندگان این اجلاس دوخته شده است...

۱ Food and Agriculture Organization

شعار روز جهانی غذا در سال ۲۰۰۹:

"Achieving Food Security in Times of Crisis"

"دستیابی به امنیت غذایی در زمان بحران"

بر اساس گزارش سازمان خوار و بار و کشاورزی سازمان ملل متحد تعداد افراد گرسنه در سال ۲۰۰۹ به ۱۰۵ میلیون نفر رسیده است و حدود ۱/۰۲ میلیارد نفر از مردم جهان دچار سوءتغذیه اند یعنی تقریباً یک ششم بشریت از گرسنگی رنج می‌برند. در حال حاضر از هر شش نفر در سراسر جهان یک نفر به اندازه کافی غذا نمی‌خورند. گرسنگی علت اساسی مرگ و میر ۳۰/۵ میلیون نفر کودکان سراسر جهان در هر سال است. گرسنگی به عنوان یک مشکل مهم جهانی به رسمیت شناخته شده است و اولین گام کاهش گرسنگی دانستن هویت، محل زندگی و موقعیت افراد می‌باشد و متعاقباً اجرای برنامه‌های اجتماعی که باید به دقت طراحی شوند نظیر: نظارت بر قیمت مواد غذایی، کمک‌های غذایی، غذا در مقابل کار، یارانه‌ها، کمک‌های نقدی، بهبود بهره‌وری کشاورزی و بهبود معیشت و امنیت غذایی در جوامع فقیر روستایی، توسعه و حفظ منابع طبیعی، توسعه و بهبود زیر ساخت‌های روستایی و گسترش دسترسی به بازار و....

امروزه در سراسر جهان با تغییر آب و هوا و وقوع بلایای طبیعی تهدید کننده، اکثر جوامع از دستیابی به غذای سالم محروم شده‌اند. علاوه بر بحران‌هایی نظیر سیل و خشکسالی طولانی مدت در برخی از مناطق، بحران اقتصادی (economic crisis) نیز برای اولین بار در کشورهای توسعه یافته احساس شده است. رکود اقتصادی در جهان منجر به افزایش قیمت مواد غذایی، در دسترس نبودن مواد غذایی در برخی مناطق، کاهش دستمزد کارگران، بیکاری و... شده است. بنابراین فقدان امنیت غذایی دلالت بر محدود و وسیعی از پدیده‌هایی نظیر قحطی و گرسنگی دوره‌ای، بی‌ثباتی در عرضه غذا و... دارد. فقر، بیکاری، تورم اقتصادی، بیسواد، ناآگاهی‌های تغذیه‌ای، حوادث، خشکسالی، سایر بلایا و اغتشاشات و معضلات اجتماعی و... هم نتیجه و هم منتج از ناامنی غذایی هستند.

عوامل عمده مؤثر در بروز ناامنی غذایی و سوءتغذیه کشور

- ناآگاهی تغذیه ای (فرهنگ و سواد تغذیه ای ابزاری ضروری برای بهبود مدیریت منابع در خانوار، اصلاح الگوی مصرف غذا و کاهش ضایعات غذایی در جامعه است.)
- فقر
- توزیع و دسترسی ناعادلانه به مواد غذایی
- بیماری

با توجه به اینکه برقراری امنیت غذا و تغذیه، یک فعالیت چند بخشی است لازم است کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای ذیربط، به منظور سیاستگذاری و برنامه ریزی هماهنگ و منسجم در سطح ملی با یکدیگر همکاری های مشترک داشته باشند.

برخی از مکانیسم های مقابله با بحرانها در دراز مدت :

- توسعه بخش کشاورزی
- حمایت از صنایع غذایی برای تولید مواد غذایی سالم
- فرهنگ سازی تغذیه ای مقابله با بحران

اقدامات آماده سازی مقابله با بحران کمبود مواد غذایی

- ۱ - شناسایی گروههای آسیب پذیر تغذیه ای و مبتلایان به سوءتغذیه شدید (PEM- کم خونی - گواترو ...) در بحرانها
- ۲ - شناسایی نیازهای تغذیه ای افراد ساکن در منطقه مواجه شده با بحران غذایی، تنظیم سبد

غذایی

- مطلوب و ارائه به سازمانهای متولی توزیع غذا
- ۳ - ایجاد بانک اطلاعاتی قابل دسترس در خصوص شاخص های بهداشتی _ تغذیه ای (شاخص های تن سنجی کودکان، تعیین پوشش واکسیناسیون ، الگوی شیوع بیماریهای شایع در منطقه ، میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال و ..) و شاخص های جمعیتی
  - ۴ - ارزیابی تغذیه مردم حادثه دیده بر اساس سن، میانگین قد و وزن مردان و زنان مواجه با بحرانها
  - ۵ - طراحی برخی مداخلات مناسب بهداشتی - تغذیه ای براساس بررسی های انجام شده به منظور بهبود وضع تغذیه گروه های آسیب پذیر با همکاریهای سایر بخش های رفاه و توسعه اجتماعی (اهداء کمک های غذایی، توزیع مکمل ها، تهیه غذاهای غنی شده، حمایت از ترویج شیردهی، ارائه آموزش تغذیه مناسب، نظارت بر رشد کودکان،...)
  - ۶ - طراحی و تنظیم دستور عمل ها و پروتکل های اجرایی به منظور راه اندازی مراکز غذا رسانی و مراکز درمانی ویژه کودکان زیر ۵ سال
  - ۷ - درمان رایگان گروههای مبتلا به سوءتغذیه شدید از طریق کمک های غذایی مکمل و خدمات بیمارستانی
  - ۸ - فراهم نمودن تسهیلاتی برای تغییر وضعیت اشتغال مردم حادثه دیده به منظور کسب در آمد (راه اندازی کارگاهها و کارخانه های صنعتی و نیمه صنعتی با توجه به استعداد و کشش منطقه ، راه اندازی فروشگاههای مواد غذایی ، تسهیل در توزیع مناسب مواد غذایی، ایجاد بازارهای خودکفایی محلی، ارائه وام های بی بهره یا کم بهره به تولیدکنندگان غذا)
  - ۹ - دریافت کمک های فنی - مشاوره ای از سازمانهای بین المللی
  - ۱۰ - پایش و ارزشیابی مداخلات

تهیه کننده : فرزانه صادقی قطب آبادی
کارشناس مسئول بحران و امنیت غذایی. اداره بهبود تغذیه جامعه